

Quick scan flora en fauna

Blaricummermeent te Blaricum

In opdracht van: Buro SRO, Utrecht

13 augustus 2015

Colofon

© 2015 Laneco / Buro SRO

Tekst en samenstelling: Ing. T. Brouwer & Ir. D. van Pijkeren

Projectleiding: Ir. D. van Pijkeren

Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren

Met medewerking van: -

Projectnummer: 04.15.06

In opdracht van: Buro SRO, Utrecht

Wijze van citeren: Brouwer, T. & D. van Pijkeren, 2015. Quick scan flora en fauna Blaricummeent te Blaricum. Laneco, Ede.

Contact: Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	WETTELIJK KADER.....	8
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	8
2.2	FLORA- EN FAUNAWET	8
3	TOETSING.....	11
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	11
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	11
3.3	SOORTENBESCHERMING	12
4	CONCLUSIE.....	22
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	22
4.2	SOORTENBESCHERMING	22
4.3	CONSEQUENTIES	23
4.4	AANBEVELINGEN	24
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	25

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In opdracht van de gemeente Blaricum wordt er door Buro SRO een nieuw planologisch kader opgesteld voor de ontwikkeling van het plangebied Blaricummermeent te Blaricum. In het verleden zijn er in het plangebied diverse inventarisaties uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden (Sluis & Spaargaren, 2004; Straaten & Van Groen, 2006). Aan de hand van de gegevens uit deze inventarisatie en overige archiefwaarnemingen is in 2007 een natuurtoets opgesteld (DHV, 2007). Deze gegevens zijn echter verouderd. Om de kaders en mogelijke gevolgen van de plannen voor beschermde natuurwaarden helder te krijgen en te actualiseren is er een nieuwe quick scan uitgevoerd.

Globale ligging en begrenzing plangebied (kaart: Basisregistratie Topografie, PDOK; luchtfoto: Google Earth)

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt ten noorden van Blaricum, aan de oostkant van Huizen en wordt grofweg begrensd door het natuur-recreatiegebied *Eem en Gooikust Stichtse Brug* aan de noordkant, de A27 aan de oostkant, de Stroomzijde aan de zuidkant en de bebouwde kom van Huizen en de straten Aristoteleslaan, Anne Franklaan, Wilhelmina Druckerhof en Henriëtte Roland Holstlaan aan de westkant.

Indrukken van het plangebied Blaricummermeent. Centraal gelegen watergang (linksboven); reeds ontwikkelde deel plangebied (rechtsboven); ruderaal grond (linksmidden); ruig grasland en riet- en moerasvegetatie (rechtsmidden); sluis vanaf het Gooimeer (linksonder); populierenbosje aan de zuidoostkant van het plangebied (rechtsonder) (foto's Laneco)

Het plangebied is grofweg in vier deelgebieden op te delen: de (deels) reeds gerealiseerd woonwijk aan de westkant, bouwrijpe grond in het zuidelijke deel, ruig grasland en moerasvegetatie in het centrale en het noordelijke deel en het natuur-recreatiegebied als uitloper aan de noordkant. Door het plangebied loopt een grotendeels slingerend aangelegde 5 tot 20 meter brede watergang tussen het Gooimeer en de watergangen van het ten zuiden van het plangebied gelegen woonwijk.

Verder liggen er verspreid door het gebied, zoals aan de zuidoostkant langs het populierenbosje tegen de A27 en in het noordelijke deel van het plangebied, smallere watergangen.

Aan de westkant van het plangebied is een deel van de woningen reeds gerealiseerd, maar er wordt ook nog volop gebouwd. De nieuwbouw bestaat uit een afwisseling van vrijstaande huizen, twee-onder-een-kapwoningen, appartementencomplexen en rijtjeshuizen. Het openbaar groen en de beplanting in de tuinen is nog zeer jong. Aan de oostkant van dit gedeelte ligt een circa 20 meter brede watergang, deels beschoeid en deels met een natuurlijke oeverbegroeiing.

In het zuidelijke deel van het plangebied ligt veel ruderaal en bouwrijpe begroeide en onbegroeide zandgrond. Lokaal is reeds nieuwbouw gerealiseerd in de vorm van bedrijfspanden. Aan de zuidoostkant van het plangebied, tegen de A27, ligt een voormalige vuilstortplaats die is begroeid met een populierenbosje en verder naar het zuiden met een eikenbosje.

In het noordelijke deel van het plangebied is meer ruige gras- en moerasvegetatie aanwezig. Aan de noordwestkant ligt een filter die het water uit het Gooimeer moet zuiveren, voordat dit het gebied wordt ingelaten. Tevens ligt er een sluis als verbinding tussen het Gooimeer en het plangebied.

De noordelijke uitloper bestaat uit het natuur-recreatiegebied, met een afwisseling aan strandjes, ligweides, bosjes en parkeerplaatsen.

De gemeente Blaricum is voornemens om het plangebied de komende jaren verder te ontwikkelen als woon- en werkgebied met ruimte voor woningen, een hoogwaardig regionaal bedrijvenpark en een woondienstenzone. Daarnaast wordt er een nieuwe ontsluitingsstructuur en een water- en groenstructuur gerealiseerd. Reeds bestaande watergangen blijven gehandhaafd, hooguit vinden er water waterhuishoudkundige aanpassingen plaats. Het populierenbosje aan de zuidoostkant wordt vanwege de sanering van de voormalige vuilstortplaats waarschijnlijk (deels) gekapt.

Voor het natuur-recreatiegebied op de noordelijke uitloper zijn er nog geen concrete plannen.

---

2 WETTELIJK KADER

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/Natuur Netwerk Nederland (NNN). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuur-doelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS/NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 FLORA- EN FAUNAWET

2.2.1 *Wettelijk kader*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- Artikel 8: het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Artikel 9: het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Artikel 10: het is verboden beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten;

- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde diersoorten te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen;
- Artikel 13: Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

2.2.2 Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van EZ nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van

---

instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn alleen mogelijk is onder een beperkt aantal voorwaarden. Ontheffingen van de Flora- en faunawet worden alleen verleend als de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

Alle soorten:

- Er zijn geen alternatieven;
- Het duurzaam voortbestaan van de populatie is niet in het geding.

Voor soorten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Uit een uitspraak van Raad van State (juli 2012) blijkt dat in alle gevallen dat het overtreden van de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet niet kan worden voorkomen door mitigatie, bij het ministerie een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via Natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens zoals uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), Amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers en Van Delft, 2009) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 17 juni 2015 heeft ecooloog T. Brouwer van Laneco het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

3.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied te Blarcium ligt op circa 115 meter ten westen van het Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever. Het plangebied en het betreffende Natura 2000-gebied worden van elkaar gescheiden door de rijksweg A27. Door de ontwikkelingen in het agrarische- en als woon/werkgebied gebruikte plangebied gaan geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren.

Externe effecten op de Natura 2000-gebieden dienen ook getoetst te worden. Voor vrijwel alle mogelijke effectfactoren zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid, trillingen, e.d. geldt dat gezien de afstand en de tussenliggende elementen, geen effecten op de Natura 2000-gebieden te verwachten zijn.

Het enige aspect wat over een dergelijke afstand invloed heeft is stikstof. Voor deze toetsing wordt een aparte rapportage opgesteld.

3.2.2 Ecologische Hoofdstructuur / Natuur Netwerk Nederland

Het plangebied ligt deels in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) / Natuur Netwerk Nederland (NNN). Het natuur-recreatiegebied op de noordelijke uitloper valt geheel binnen de EHS. Ook aangrenzend aan het plangebied liggen ten oosten van de rijksweg A27 gebieden die zijn aangewezen als EHS/NNN; ook het Gooi- en Eemmeer is aangewezen als EHS/NNN. Voor het natuur-recreatiegebied zijn er vooralsnog geen concrete plannen en het is dus onbekend welke ontwikkelingen hier plaatsvinden. Indien hier meer duidelijkheid over bestaat, dienen de effecten op de EHS/NNN nader te worden getoetst.

3.3 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.3.1 Vaatplanten

Uit het plangebied en de directe omgeving is het voorkomen bekend van de beschermde soorten brede wespenorchis, zwanenbloem en rietorchis (Sluis & Spaargaren, 2004; Straaten & Van Groen, 2006). Het westelijke en zuidelijke deel van het plangebied bestaat voornamelijk uit een nieuwbouwwijk en ruderaal, recent vergraven en bouwrijpe begroeide en onbegroeide zandgrond. Hier zijn tijdens het veldbezoek vooral pionierssoorten aangetroffen zoals herik (*Sinapis arvensis*), klapproos (*Papaver rhoeas*) en kamille (*Matricaria chamomilla*). In het noordelijke deel van het plangebied is meer ruige gras- en moerasvegetatie aanwezig. Tijdens het veldbezoek is hier korenbloem (*Centaurea cyanus*) aangetroffen. Voor deze soort en brede wespenorchis en zwanenbloem, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van groeiplaatsen. In het verleden (Sluis & Spaargaren, 2004; Straaten & Van Groen, 2006) is in het noordelijke deel van het plangebied rietorchis (*Dactylorhiza majalis* ssp. *praetermissa*) waargenomen. Tijdens het veldbezoek is deze soort niet aangetroffen binnen het plangebied, maar wel in grote aantallen, samen met gevlekte rietorchis (*Dactylorhiza majalis* ssp. *Praetermissa* var. *juniales*), in het natuurgebied Stichtse Brug iets ten noorden van het plangebied.

Aangezien er geen volledige flora-inventarisatie is uitgevoerd en veel delen moeilijk begaanbaar waren is het voorkomen van rietorchis in met name het noordelijke deel van het plangebied niet uit te sluiten. Indien bij de beoogde ingrepen graafwerkzaamheden worden uitgevoerd in het noordelijke deel van het plangebied kunnen er negatieve effecten optreden op deze beschermde plantensoort. Om de aanwezigheid van beschermde orchideeën en daarmee de effecten op deze soortgroep in beeld te brengen is nader onderzoek noodzakelijk.

Korenbloem is aangetroffen binnen het plangebied (linksboven); in het natuurgebied Stichtse Brug ten noorden van het plangebied (linksonder) is rietorchis (rechts) aangetroffen in grote aantallen (foto's Laneco)

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied kunnen verschillende algemeen voorkomende beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), mol (*Talpa europaea*), haas (*Lepus europaeus*), vos (*Vulpes vulpes*), ree (*Capreolus capreolus*), kleine marterachtigen en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen *et al.*, 1992; Wansink, 2012). Verblijfplaatsen van deze soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet mogen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast.

Naast de algemeen voorkomende beschermde soorten zijn uit de omgeving van het plangebied ook verspreidingsgegevens bekend (Broekhuizen *et al.*, 1992; Wansink, 2012; www.telme.nl) van de strikt beschermde soorten boommarter (*Martes martes*) en eekhoorn (*Sciurus vulgaris*). Op grotere afstand van het plangebied is het voorkomen bekend van das (*Meles meles*), steenmarter (*Martes fiona*), noordse woelmuis (*Microtus oeconomus arenicola*) en waterspitsmuis (*Neomys fodiens*).

Boommarter, steenmarter en eekhoorn

Aangezien er binnen het plangebied geen bomen met eekhoornnesten of (grote) holtes zijn aangetroffen, kan de aanwezigheid van boommarter en eekhoorn worden uitgesloten. Waarnemingen van steenmarter zijn in deze omgeving zeer zeldzaam.

Aangezien de bebouwing in het plangebied alleen nieuwbouw betreft en niet beschikt over grotere openingen, kan ook de aanwezigheid van steenmarter worden uitgesloten.

Das

De das komt in Noord-Holland alleen voor in het Gooi en de Vechtstreek (Landschap Noord-Holland, 2014). Uit het plangebied of in de directe omgeving zijn geen archiefwaarnemingen bekend. Ook zijn er tijdens het veldbezoek geen dassenburchten, wissels of sporen vastgesteld. Vanwege de geïsoleerde ligging van het plangebied (tussen bebouwing, wegen en de snelweg A27) en het open en verstoorde ruderaal karakter van het plangebied kan de aanwezigheid van das worden uitgesloten.

Noordse woelmuis en waterspitsmuis

In waterrijke streken in Noord-Holland kunnen noordse woelmuis en waterspitsmuis voorkomen. Op grote afstand van het plangebied zijn waarnemingen bekend van deze soorten. Beide soorten leven in natte omstandigheden en zijn gevoelig voor concurrentie met andere (woel)muizensoorten. De noordse woelmuis wordt voornamelijk aangetroffen in natte terreinen, zoals rietland, drassige hooilanden, moeras en vochtige duinvalleien. De waterspitsmuis leeft in structuurrijke oevers langs schoon, niet te voedselrijk water met een goed ontwikkelde watervegetatie. Vanwege het ontbreken van dergelijk habitats, kan het voorkomen van deze soorten in het plangebied worden uitgesloten.

Op basis van de archiefgegevens en het veldbezoek wordt het voorkomen van strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten binnen het plangebied uitgesloten.

3.3.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal in te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens *et al.*, 1997; Sluis & Spaargaren, 2004; Wansink, 2012; www.telmee.nl) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis overwegend boombewonende soorten. Baardvleermuis en gewone grootoorvleermuis verblijven zowel in gebouwen als bomen. De overige soorten zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroute

Geschikt foerageergebied voor vleermuizen is met name aanwezig boven de centraal gelegen watergang, in de beschutte delen van het natuur-recreatiegebied in de noordelijke uitloper en bij het populieren- en eikenbosje aan de zuidoostkant van het plangebied. Ook het reeds gerealiseerde deel van de woonwijk vormt geschikt foerageergebied, ondanks de nog beperkt aanwezige en jonge beplanting. De rest van het plangebied heeft een overwegend open karakter, waar beschutting ontbreekt. Dergelijke grote open ruimtes zijn maar voor een beperkt aantal soorten geschikt als foerageergebied en dan over het algemeen niet als essentieel te bestempelen.

Binnen het grootste (zuidelijke) deel van het plangebied ontbreken opgaande en doorgaande lijnvormige elementen, zoals houtwallen, singels en bomenrijen, die als vliegroute kunnen fungeren. De bosstructuren in het natuur-recreatiegebied op de noordelijke uitloper zijn wel potentieel geschikt als vliegroute; dergelijke vliegroutes vormen verbindingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. Aantasting van vliegroutes kan leiden tot indirecte aantasting van verblijfplaatsen. Aangezien er vooralsnog geen concrete plannen zijn voor dit noordelijke deel, blijven er voldoende geleidende structuren en beschutting over, en zijn effecten op (essentieel) foerageergebied en vliegroutes uit te sluiten.

Verblijfplaatsen

Bebouwing binnen het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit de nieuwbouw in het oostelijke deel en enkele bedrijfspanden in het centrale deel. Deze nieuwbouw is potentieel geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen, maar of ze de bebouwing zo snel na de bouw al hebben weten te vinden en als verblijfplaats gebruiken is onbekend. Binnen het plangebied is geen bestaande (oude) bebouwing aanwezig, met uitzondering van een toiletgebouw in het natuur-recreatieterrein. Aangezien er geen gebouwen worden gesloopt en/of gerenoveerd, zijn effecten op gebouwbewonende vleermuizen uit te sluiten. In het plangebied zijn, met name in de noordelijke uitloper, voor boombewonende vleermuizen volop potentiële verblijfplaatsen aanwezig. Omdat er veel bomen in het gebied aanwezig zijn en het in dit stadium onduidelijk is wat er in de toekomst gaat verdwijnen zijn de potentieel geschikte verblijfplaatsen niet in beeld gebracht door het inspecteren van bomen; een dergelijke inspectie zou in dit stadium buitenproportioneel veel tijd kosten.

Conclusie

In het plangebied worden diverse soorten vleermuizen verwacht. Binnen het plangebied zijn volop potentiële verblijfplaatsen voor boombewonende soorten aanwezig. Ook zijn er potentiële vliegroutes en foerageergebieden aanwezig. Door het kappen van bomen kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetast. Om de

---

aanwezigheid van verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied en daarmee de effecten op vleermuizen in beeld te brengen is nader onderzoek noodzakelijk.

Omdat geen gebouwen worden gesloopt, zijn geen effecten op verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten te verwachten.

3.3.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten blauwe reiger (*Ardea cinerea*), ekster (*Pica pica*), grasmus (*Sylvia communis*), grote karekiet (*Acrocephalus arundinaceus*), houtduif (*Columba palumbus*), huismus (*Passer domesticus*), huiszwaluw (*Delichon urbicum*), kauw (*Corvus monedula*), knobbelzwaan (*Cygnus olor*), koolmees (*Parus major*), kuifeend (*Athya fuligula*), meerkoet (*Fulica atra*), merel (*Turdus merula*), oeverzwaluw (*Riparia riparia*), spreeuw (*Sturnus vulgaris*), wilde eend (*Anas platyrhynchos*) en zwarte kraai (*Corvus corone*) gehoord en gezien. Alle vogels en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Aantasting en verstoring van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd (LNV, 2009).

Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

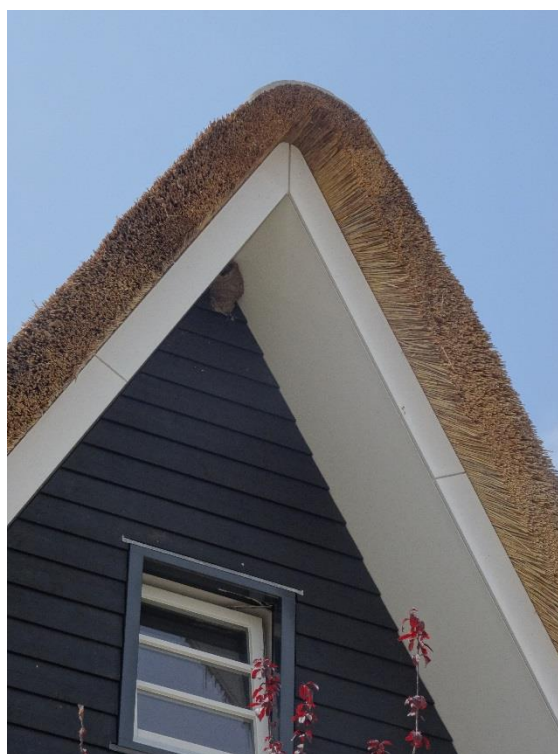
De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

Van de jaarrond beschermde vogelsoorten (LNV, 2009) kunnen verschillende soorten roofvogels, zoals buizerd en sperwer (*Accipiter nisus*), ook in bomen in of aan de rand van de bebouwde kom of op binnenstedelijke locaties broeden. Vanwege het overwegend open karakter van het zuidelijke deel van het plangebied zijn de mogelijkheden voor jaarrond beschermde vogelsoorten hier beperkt. In het bosje in het zuidoostelijke deel zijn gezien de afwezigheid van horsten (nesten) in bomen broedplaatsen van roofvogels uitgesloten. Ook zal het plangebied niet van essentieel belang zijn als foerageer- of rustgebied voor deze soorten. De bosstructuren in het

natuur-recreatiegebied op de noordelijke uitloper vormen echter wel potentieel geschikte nestlocaties voor diverse soorten roofvogels, zoals boomvlak, buizerd, havik en sperwer. Ook is de aanwezigheid van ransuil binnen dit gedeelte van het plangebied niet uit te sluiten.

Bebouwing binnen het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit de nieuwbouw in het oostelijke deel en enkele bedrijfspanden in het centrale deel. Deze nieuwbouw is potentieel geschikt voor gebouwbewonende vogels, zoals gierwaluw en huismus, maar of deze soorten de bebouwing zo snel hebben weten te vinden en als verblijfplaats gebruiken is onbekend. Binnen het plangebied is geen bestaande (oude) bebouwing aanwezig, met uitzondering van een toiletgebouw in het natuur-recreatieterrein. Aangezien er geen gebouwen worden gesloopt en/of gerenoveerd, zijn effecten op gebouwbewonende vogels uit te sluiten.

Binnen het plangebied zijn nestlocaties van de categorie 5-soorten oeverwaluw en huiswaluw aangetroffen. Linksboven: zandhoop in gebruik genomen door oeverwaluw; linksonder en rechts: huis met nest van huiswaluw (foto's: Laneco)

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied en de directe omgeving onder andere de volgende categorie 5-soorten waargenomen: blauwe reiger, ekster, huiswaluw, koolmees, oeverwaluw, spreeuw en zwarte kraai. Opvallende waarnemingen zijn de nesten van huiswaluw aan de nieuwbouwwoningen in het zuidwestelijke deel van het plangebied; deze soort heeft de huizen zeer snel weten te vinden als geschikte broedplaats. Onder de dakrand van woningen die pas in februari 2015 zijn opgeleverd waren al door huiswaluw zelf gemaakte nesten aanwezig (zie foto op de volgende

---

pagina). Ook voor oeverwaluw biedt het plangebied geschikte nestlocaties. Bij de aanleg van de centraal gelegen watergang is tevens een oeverwaluwwand gecreëerd. Blijkbaar was de oeverwaluw niet helemaal tevreden over deze wand, want de soort heeft een zandhoop op het gronddepot meer naar het noordoosten gekoloniseerd (zie onderstaande foto).

De bomen in het plangebied vormen potentieel geschikte nestlocaties voor soorten zoals ekster en zwarte kraai. Voor de meeste vogels uit de vijfde categorie zijn er voldoende alternatieve broedplaatsen aanwezig in of in de omgeving van het plangebied, waardoor er geen omstandigheden aanwezig zijn om deze vogels jaarrond te beschermen. Negatieve effecten op deze soorten worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen). Alleen voor oeverwaluw zijn er buiten de zandhoop en de aangelegde oeverwaluwwand geen alternatieven beschikbaar.

In het plangebied (met name het natuur-recreatiegebied op de noordelijke uitloper) is het voorkomen van boomvalk, buizerd, havik, sperwer en ransuil niet uit te sluiten. Indien bij de beoogde ingrepen werkzaamheden worden uitgevoerd in de bosstructuren op de noordelijke uitloper kunnen er negatieve effecten optreden vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd. Om de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelsoorten en daarmee de effecten op deze soortgroep in beeld te brengen is nader onderzoek noodzakelijk. Ook voor oeverwaluw kunnen er bij het vergraven van de zandhoop negatieve effecten optreden.

3.3.5 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantings-habitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand).

De watergangen binnen het plangebied vormen geschikt voortplantingswater voor diverse algemene soorten amfibieën zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), middelste groene kikker (*Rana esculenta*), gewone pad (*Bufo bufo*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*). Verblijfplaatsen van algemeen voorkomende beschermde soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast bij ruimtelijk ingrepen.

Naast de algemeen voorkomende beschermde soorten is uit de omgeving van het plangebied ook het voorkomen bekend van de strikt beschermde heikikker (*Rana arvalis*), poelkikker (*Rana lessonae*) en rugstreeppad (*Bufo calamita*) (Creemers & Van Delft, 2009; www.ravon.nl). Tijdens het onderzoek in 2004 (Sluis & Spaargaren) zijn in een bermsloot langs de A27 circa 40 poelkikkers aangetroffen; het is mogelijk dat deze soort nog steeds aanwezig is binnen het plangebied.

Van heikikker en rugstreeppad zijn geen waarnemingen bekend uit het plangebied. Voortplantingswater van heikikker bestaat uit ondiepe poelen, vennen en sloten met

voldoende landhabitat in de vorm van ruige hoogwatervrije locaties of bosjes in de nabijheid van de voortplantingswateren. Dergelijke situaties zijn nagenoeg niet aanwezig binnen het plangebied; alleen aan de noordkant liggen enkele poelen nabij geschikt land- en overwinteringshabitat. Gezien het nagenoeg ontbreken van geschikt voortplantingswater en de geïsoleerde ligging van het plangebied tussen de A27, het Gooimeer en de bebouwde kom, wordt heikikker niet verwacht binnen het plangebied.

Voor heikikker geschikt voortplantingswater binnen het plangebied (foto's Laneco)

De rugstreepd is een soort die met name voorkomt in pionierssituaties; voortplantingswateren zijn ondiep en vallen soms droog en het land- en overwinteringshabitat bestaat uit terreinen met een open karakter met weinig of nagenoeg geen vegetatie en een zandige (goed doorgraafbare) ondergrond. Vanwege de reeds opgestarte bouwactiviteiten is er veel open zandige grond aanwezig binnen het plangebied. Dit heeft mogelijk een aantrekkende werking op rugstreepdassen uit de omgeving van het plangebied. De meeste watergangen binnen het plangebied zijn te diep en daarmee ongeschikt als voortplantingswater voor rugstreepd; er zijn echter ook voor rugstreepdassen geschikte situaties aanwezig. Daarnaast kan stagnerend water in karresporen of laagtes al voldoende zijn voor rugstreepd om zich voort te planten.

Geschikte voortplantingswater voor rugstreepd binnen het plangebied met goed doorgraafbaar landhabitat (foto's Laneco)

In het plangebied is het voorkomen van poelkikker en rugstreeppad niet uit te sluiten. Indien bij de beoogde ingrepen watergangen worden aangetast kunnen er negatieve effecten optreden op deze beschermde amfibieënsoorten. Ook bij het uitvoeren van graafwerkzaamheden kunnen er negatieve effecten optreden op het landhabitat van genoemde soorten. Om de aanwezigheid van beschermde amfibieënsoorten en daarmee de effecten op deze soortgroep in beeld te brengen is nader onderzoek noodzakelijk.

3.3.6 Reptielen

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de ringslang (*Natrix natrix*) (Creemers & Van Delft, 2009; www.ravon.nl); deze soort is beschermd onder tabel 3 van de Flora- en faunawet. Tijdens eerder onderzoek (Sluis & Spaargaren, 2004) is de ringslang niet aangetroffen in het plangebied. In de huidige situatie zijn de watergangen binnen het plangebied grotendeels ongeschikt voor ringslang, doordat een groot deel van de watergangen is beschoeid of is begroeid met een dichte rietvegetatie. Daarnaast zijn er in het plangebied geen broeihopen aanwezig en zijn geschikte overwinteringsplekken beperkt aanwezig; ringslang wordt dan ook niet verwacht binnen het plangebied. Andere soorten reptielen, zoals levendbarende hagedis en hazelworm, komen op grotere afstand van het plangebied voor op onder andere de Blaricummerheide. Deze soorten stellen strikte eisen aan het omgeving. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat, zoals heide, heischrale graslanden en goed ontwikkelde bosranden, worden hazelworm en levendbarende hagedis niet verwacht binnen het plangebied. Effecten op reptielen kunnen dan ook worden uitgesloten.

3.3.7 Vissen

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de strikt beschermde vissoorten bittervoorn (*Rhodeus amarus*), grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*) kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en rivierdonderpad (*Cottus perifretum*) (www.vissenatlas.nl). De watergangen binnen het plangebied vormen geschikt leefgebied voor bittervoorn en kleine modderkruiper. Van grote modderkruiper zijn waarnemingen bekend uit het beheersgebied Eemland ten oosten van de rijksweg A27 (Otburg & Jonkers, 2010). Ten westen van de A27 en in Noord-Holland is de soort tot op heden nog niet vastgesteld (www.vissenatlas.nl); grote modderkruiper wordt binnen het plangebied dan ook niet verwacht. Rivierdonderpad komt voornamelijk voor in stromende wateren met een grindige en/of stenige bodem waar voldoende schuilplekken zijn tussen stenen of andere vormen van beschutting zoals boomwortels of tussen oeverbeschoeiing; dergelijke habitats zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Rivierdonderpad wordt binnen het plangebied dan ook niet verwacht. De waarnemingen van rivierdonderpad uit de omgeving van het plangebied komen hoogstwaarschijnlijk uit het Gooi- en Eemmeer.

In de watergangen in het plangebied is het voorkomen van bittervoorn en kleine modderkruiper niet uit te sluiten. Indien bij de beoogde ingrepen watergangen worden aangetast kunnen er negatieve effecten optreden op deze beschermde vissoorten. Om

de aanwezigheid van beschermde vissoorten en daarmee de effecten op deze soortgroep in beeld te brengen is nader onderzoek noodzakelijk.

3.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Dergelijke biotopen zijn in het plangebied niet aanwezig.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de strikt beschermde platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*). Dit is een soort van stilstaand of zeer zwak stromend niet te voedselrijk water met een goed ontwikkelde en gevarieerde watervegetatie. Gezien het voedselrijke karakter van de watergangen en de beperkte watervegetatie, wordt de platte schijfhoren niet verwacht binnen het plangebied.

---

4 CONCLUSIE

Voor het plangebied Blaricummermeent te Blaricum wordt een nieuw planologisch kader opgesteld. Om de kaders en mogelijke gevolgen van de plannen voor beschermde natuurwaarden helder te krijgen is een quick scan uitgevoerd, waarin mogelijk consequenties ten aanzien van de natuurwetgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (Nationaal Natuur Netwerk) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden.

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied te Blaricum ligt op circa 115 meter ten westen van het Natura 2000-gebied Eemmeer & Gooimeer Zuidoever. Door de ontwikkelingen binnen het plangebied gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren. Ook voor vrijwel alle mogelijke effectfactoren zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid, trillingen, e.d. geldt dat gezien de afstand en de tussenliggende elementen, geen effecten op de Natura 2000-gebieden te verwachten zijn.

Het enige aspect wat over een dergelijke afstand invloed heeft is stikstof. Voor deze toetsing wordt een aparte rapportage opgesteld.

4.1.2 *Ecologische hoofdstructuur / Nationaal Natuur Netwerk*

Het plangebied ligt deels in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) / Natuur Netwerk Nederland (NNN). Het natuur-recreatiegebied op de noordelijke uitloper valt geheel binnen de EHS. Ook aangrenzend aan het plangebied liggen ten oosten van de rijksweg A27 gebieden die zijn aangewezen als EHS/NNN; ook het Gooi- en Eemmeer is aangewezen als EHS/NNN. Het is vooralsnog onbekend welke ontwikkelingen hier plaatsvinden. Indien hier meer duidelijkheid over bestaat, dienen de effecten op de EHS/NNN nader te worden getoetst.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

De meeste van de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten zoals brede wespenorchis, korenbloem, zwanenbloem, egel, konijn, mol, muizen en spitsmuizen, kleine marterachtigen, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en middelste

groene kikker zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en fauna-wet. Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Binnen het plangebied komen mogelijk de volgende strikt beschermde soorten voor:

- vaatplanten (rietorchis) (met name het noordelijke deel van het plangebied);
- vleermuizen (o.a. baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis), met name de noordelijke uitloper;
- vogels met jaarrond beschermde nestplaats (roofvogels (buizerd, boomvalk, havik en sperwer) en uilen (ransuil)), met name de noordelijke uitloper;
- amfibieën (poelkikker en rugstreeppad);
- vissen (bittervoorn en kleine modderkruiper);

4.3 CONSEQUENTIES

Nader onderzoek

Aantasting van verblijfplaatsen van in de Flora- en faunawet strikt beschermde soorten en daarmee een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet, kan niet zonder nader veldonderzoek worden uitgesloten. Er is nader onderzoek nodig naar:

- Rietorchis (Tabel 2 Flora- en faunawet). Onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode mei tot juli als de plant bloeit.
- Vleermuizen (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrictlijn); in geval van kap van bomen en sloop van gebouwen.
  - Kraam-, zomer- en najaarsverblijfplaatsen. Nader onderzoek kan van half mei tot half juli (kraamkolonies en zomerverblijfplaatsen) en van half augustus tot 1 oktober (paarplaatsen en (potentiele) winterverblijfplaatsen). Onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het vleermuisprotocol.
  - Foerageergebied en vliegroute. Nader onderzoek kan van half mei tot half oktober. Onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het vleermuisprotocol.
- Boomvalk, buizerd, havik, sperwer, boomvalk en andere roofvogels (tabel 3 Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn); in geval van verwijderen van bomen. Onderzoek vindt plaats door in de periode net voor het broedseizoen en in het broedseizoen (half februari – half juli) twee maal onderzoek te doen naar territoriaal gedrag en broeden.
- Ransuil (tabel 3 Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn); in geval van verwijderen van bomen. Onderzoek vindt plaats door in het voorjaar (maart, april en mei) drie maal onderzoek te doen naar territoriaal gedrag en broeden met behulp van een geluidsdrager.
- Poelkikker en rugstreeppad (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrictlijn); onderzoek vindt plaats door in de periode april – half juni drie maal onderzoek te doen conform de soortenstandaard (RVO, 2014).

-
- Kleine modderkruiper (tabel 2 Flora- en faunawet) en bittervoorn (tabel 3 Flora- en faunawet); in geval van de aantasting van waterelementen. Onderzoek vindt plaats door in de periode april – oktober één maal onderzoek te doen conform de soortenstandaard (RVO, 2014).

Indien de bovenstaande diersoorten worden aangetroffen en er is sprake van effecten op deze soorten als gevolg van de bestemmingsplanwijziging en de daarin opgenomen ingrepen zal ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd (moeten) worden.

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden dient het bepaalde in de Flora- en faunawet in acht te worden genomen.

Algemene voorwaarden

Er zijn twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden (kappen, rooien, slopen en grondbewerking) dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels) mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
  - het slopen en kappen starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
  - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4.4 AANBEVELINGEN

Vanuit ecologisch oogpunt zijn de volgende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Nieuw te bouwen gebouwen kunnen geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouw vleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger aan de zuidzijde open stootvoegen van 2 cm breed aan te brengen.
- Gebruik in de nieuwe bebouwing vogelvriendelijk vogelschroot (www.vogelvide.nl) of zet het vogelschroot één pan verder naar boven zodat broedruimte onder de pannen ontstaat.
- In de bebouwing kunnen ook neststenen voor de gierwaluw worden geplaatst. Ook kan ervoor worden gekozen om de hoeknokpan 3 cm over te laten steken.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

DHV, 2007. Natuurtoets in het kader van de Flora- en faunawet, Blaricummeent.

Landschap Noord-Holland, 2014. Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren. Landschap Noord-Holland, Heiloo.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV Uitgeverij.

Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ottburg, F.G.W.A. en D.A. Jonkers, 2010. Vissen en amfibieën in het beheergebied Eemland van Vereniging Natuurmonumenten; verspreidingsatlas van zoetwatervissen en amfibieën in Noordpolder te Veen, Noordpolder te Veld, Zuidpolder te Veld, Maatpolder en Bickerspolder. Alterra-rapport 2060. Alterra, Wageningen.

Sluis, D. en J.J. Spaargaren, 2004. Blaricummeent te Blaricum. Inventarisatie beschermde flora en fauna 2004. Van der Goes en Groot, Honselerdijk.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Straaten, M & F.M. van Groen, 2006. Blaricummeent – Inventarisatie beschermde flora en fauna 2006. Van der Goes en Groot, Honselerdijk.

Wansink, D., 2012. Verspreidingsatlas van de zoogdieren in de provincie Utrecht. Werkatlas januari 2012. Zoogdieratlas.nl.

Websites:

maps.noord-holland.nl

www.floravannederland.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl (floron)

---

www.vleermuis.net
www.vogelbescherming.nl